

Posouzení námitky diskriminace ve věci odmítnutí založení bankovního účtu na dálku

Pan A. se na mě obrátil s podnětem, v němž namítá diskriminaci ze strany banky B., a. s. (B.). Stěžovatel tvrdí, že banka mu neumožnila založit si běžný účet online, protože se nenarodil v České republice.

Zákon mi svěřil úkol přispívat k prosazování práva na rovné zacházení a za tímto účelem poskytovat metodickou pomoc obětem diskriminace.¹ Na základě stěžovatelova podnětu jsem proto posoudil postup banky z pohledu zákazu diskriminace z důvodu národnosti.

A. Shrnutí závěrů

Na základě mně dostupných informací a podkladů jsem dospěl k závěru, že **banka znevýhodnila stěžovatele při zakládání účtu na dálku kvůli jeho místu narození, aniž to odůvodnila legitimním cílem. Tím se dopustila nepřímé diskriminace z důvodu národnosti.**

Své právní úvahy a závěry podrobněji vysvětluji v části C tohoto posouzení.

B. Skutková zjištění

Stěžovatel se narodil v Srbsku, ale 22 let žije v České republice a od roku 2022 má české občanství. V lednu 2025 si chtěl u B. založit běžný účet online, avšak banka mu to neumožnila. Pracovnice zákaznické podpory k tomu měla stěžovateli sdělit, že mu účet online nelze zřídit kvůli jeho místu narození.²

Situaci následně stěžovatel řešil s ombudsmanem banky. Ten potvrdil, že pracovnice zákaznické podpory postupovala správně, ačkoli mohla jednat přívětivěji. V souladu s interními předpisy banky totiž lze v rámci klientské linky zakládat běžné účty pro nové klienty pouze tehdy, pokud mají trvalý pobyt, místo narození i státní příslušnost v České republice nebo na Slovensku. V opačném případě je třeba účet založit v obchodním místě banky.³

Stěžovateli se nakonec podařilo účet u banky zřídit, ale musel se kvůli tomu do banky dostavit osobně.

1 Ustanovení § 1a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 21d zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.

2 Telefonický hovor proběhl dne 31. 1. 2025 s pracovnící C.

3 Viz e-maily D. z týmu Ombudsmana skupiny B. ze dnů 11. 2. a 26. 2. 2025.

B.1 Vyjádření banky

Při prověřování námitky diskriminace jsem banku požádal o vyjádření. Banka uvedla,⁴ že stěžovateli neodmítla zřídit účet online kvůli jeho místu narození. Skutečným důvodem nezřízení účtu online byly opakované neúspěšné pokusy o pořízení fotografie dokladu totožnosti. Podle banky se mohlo jednat například o rozostřenou fotografii, špatně umístěný doklad pro pořízení fotografie, odlesky od dokladu totožnosti, špatné světlo při pořizování fotografie, případně obdobný problém.

Banka dále upřesnila, že klientům umožňuje založit běžný účet vícero způsoby. Kromě standardního založení účtu na pobočce si klienti mohou založit účet online a prostřednictvím Klientského centra. Vnitřní předpisy vztahující se k založení účtu prostřednictvím Klientského centra byly v dřívější komunikaci zmíněny a ne zcela přesně interpretovány, zřejmě nedopatřením. Důvodem tohoto nedopatření mohla podle banky být akcentace stížnosti na jednání pracovnice Klientského centra a snaha o jeho vysvětlení. Teprve po následném detailním prověřování celého případu banka zjistila, že se stěžovatel pokoušel o založení účtu online, nikoliv prostřednictvím Klientského centra.

K mým dotazům na postup při zřizování účtů online banka vysvětlila, že se řídí především zákonem o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML zákon),⁵ uznávanými standardy uveřejněnými Českou národní bankou a skupinovými standardy. AML zákon umožňuje takové způsoby zřízení účtu online (tj. prostřednictvím tzv. korunové platby nebo bankID), které vyžadují, aby klient disponoval účtem v některé bance v ČR. AML zákon také bance ukládá, aby sbírala informace o místu narození klientů. Banka naopak nesbírá informace o národnosti, která mezi povinné identifikační údaje dle AML zákona nepatří.

Místo narození v zahraničí však podle banky není v žádném případě překážkou založení účtu – ani osobně, ani online. U klientů z jiných zemí nicméně může být problém například v tom, že banka nedisponuje prostředky pro kontrolu cizích dokladů v takové kvalitě, aby mohla dostatečně zabránit zneužití založení účtu jinou osobou. V neposlední řadě mi banka sdělila, že pokud by klient uvedl Srbsko jako jednu ze zemí původu ve smyslu AML zákona, postupovala by dle legislativních a skupinových požadavků.

Banku jsem žádal rovněž o zaslání jakýchkoli relevantních písemných podkladů, včetně jejích vnitřních předpisů. Žádné takové podklady mi ovšem banka neposkytla.

4 Viz vyjádření výkonného manažera B. E. ze dne 7. 5. 2025.

5 Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

B.2 Vyjádření stěžovatele

K tvrzením banky stěžovatel uvedl, že se pokoušel založit účet online, ale systém mu opakovaně neumožnil proces dokončit. Proto telefonicky kontaktoval Klientské centrum, kde požadoval pomoc se založením účtu a s ověřením, proč online proces nefunguje. Do té doby si stěžovatel nebyl vědom toho, že by jeho původ nebo místo narození mohly být problémem. Během telefonického hovoru mu však pracovnice banky výslovně sdělila, že účet nelze založit online z toho důvodu, že se nenarodil na území České republiky.

Při pokusu o založení účtu online stěžovatel podle svých slov používal jako doklad totožnosti platný český občanský průkaz. V době žádosti zároveň již byl klientem jiné české banky.

C. Právní hodnocení

C.1 Zákaz diskriminace z důvodu národnosti

Antidiskriminační zákon zakazuje diskriminaci v oblasti služeb nabízených veřejnosti,⁶ kam spadají rovněž všeobecně dostupné bankovní služby, jako jsou zřízení a vedení běžného účtu. Zákon rozeznává několik forem diskriminace, mezi něž patří zejména diskriminace přímá a nepřímá.

Přímou diskriminaci antidiskriminační zákon definuje jako takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to mimo jiné z důvodu národnosti.⁷ Z tohoto pravidla antidiskriminační zákon u národnosti jakožto jednoho z nejzávažnějších diskriminačních důvodů⁸ nepřipouští žádné výjimky.

Nepřímou diskriminací se rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy je na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe z některého zákonem vyjmenovaného diskriminačního důvodu, včetně národnosti, osoba znevýhodněna oproti ostatním. Nepřímou diskriminací však není, pokud je dané ustanovení, kritérium nebo praxe objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.⁹

V případě stěžovatele je tak třeba se nejdříve ptát, zda s ním banka jednala hůře než s jinými klienty a zda tak činila (ať již přímo, či nepřímo) z důvodu jeho národnosti.

6 Ustanovení § 1 odst. 1 písm. j) zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).

7 Ustanovení § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona.

8 Viz např. zprávu veřejného ochránce práv ze dne 12. 11. 2024, sp. zn. 4404/2024/VOP, dostupnou z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/13436>.

9 Ustanovení § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona.

C.2 Znevýhodnění stěžovatele

Méně příznivé zacházení či znevýhodnění může spočívat nejenom v odmítnutí určité služby, ale také ve způsobu jejího sjednání a poskytování, zvláště pokud je spojen s určitými těžkostmi nebo náklady navíc. K tomu může dojít například tehdy, když banka sjednání služby, které standardně probíhá online, podmíní osobní návštěvou pobočky.¹⁰

Stěžovatel si chtěl zřídit běžný účet online, což banka klientům obvykle umožňuje.¹¹ Stěžovateli se však touto cestou založit účet nepodařilo a situaci nevyřešila ani jeho následná telefonická komunikace se zákaznickou linkou (tj. Klientským centrem) banky. Ačkoli banka ve svém vyjádření poukazuje na nejasnosti ohledně toho, zda se stěžovatel o zřízení účtu pokoušel online, či telefonicky, podstata zůstává v obou případech stejná – stěžovatel si nemohl zřídit účet na dálku. Místo toho se musel do banky dostavit osobně, což představuje vyšší zatížení (např. z pohledu času a nákladů), než jaké musí ve srovnatelné situaci podstoupit jiní klienti. **Banka tedy stěžovatele oproti ostatním klientům znevýhodnila.**

C.3 Diskriminační důvod

C.3.1 Národnost a místo narození

Národnost vyjadřuje pocit příslušnosti k určitému národu, který představuje sociální skupinu typicky sdílející společný jazyk, kulturu, historii, tradice či náboženství.¹² V tomto pojetí se národnost nejvíce podobá etnickému původu a do značné míry se s ním překrývá.¹³ Liší se zejména v tom, že národnost si může každý jednotlivec svobodně zvolit.¹⁴ Dalším rozdílem může být to, že národnost se často pojí s územím nějakého státu, zatímco příslušníci etnických menšin zpravidla vlastní stát nemají.¹⁵ I proto jsem mezi obvyklé znaky národnosti v minulosti zařadil rovněž místo narození.¹⁶

10 Viz zprávu veřejného ochránce práv ze dne 7. 12. 2023, sp. zn. 1052/2023/VOP, dostupnou z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/12662>.

11 Viz informace na webových stránkách B.: [web]

12 Viz např. doporučení veřejného ochránce práv „Občané Evropské unie v Česku“ ze dne 15. 11. 2021, sp. zn. 72/2020/DIS, s. 25, dostupné z: <https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/doporuzeni-obcane-eu-v-cesku.pdf>; Boučková a kol. Antidiskriminační zákon: komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 57.

13 Srov. např. § 2 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, který etnický původ zmiňuje jako jeden ze znaků národnostní menšiny.

14 Dle čl. 3 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

15 Viz doporučení veřejného ochránce práv „Občané Evropské unie v Česku“, s. 25.

16 Viz např. zprávu veřejného ochránce práv ze dne 6. 3. 2023, sp. zn. 16345/2022/VOP, dostupnou z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/12366>.

Nicméně místo narození je pouze jedním ze znaků národnosti a samo o sobě k jejímu určení nestačí. V některých státech totiž mohou žít lidé různých národností a člověk se může narodit ve státě, jehož převažující národnost nesdílí. Například člověk s českou národností se může narodit v zahraničí¹⁷, a naopak ne všichni lidé narození v České republice mají také českou národnost.¹⁸ Místo narození tudíž není s národností spojeno natolik úzce, aby u něj bylo možné uvažovat o přímé diskriminaci z důvodu národnosti.

Přesto platí, že místo narození je často, ač ne výlučně, s národností spojeno. U lidí narozených mimo Českou republiku lze například očekávat, že velmi často půjde o cizince s jinou než českou národností.¹⁹ **Místo narození tak může představovat zdánlivě neutrální kritérium, které může v důsledku hůře dopadat na osoby s cizí národností.** Pokud již tyto osoby mají české občanství, vede rozlišování na základě místa narození k rozdílnému zacházení mezi občany od narození a naturalizovanými občany, přičemž v druhé skupině budou pravděpodobně opět převládat lidé cizího původu.²⁰ Tím vzniká podezření na nepřímou diskriminaci z důvodu národnosti. Z pohledu nepřímé diskriminace je tedy třeba nahlížet i na případ stěžovatele.

Nutno dodat, že ačkoli národnost se odvíjí od toho, jak se člověk subjektivně cítí, pro účely ochrany před diskriminací je klíčové především to, jak jeho národnost vnímají ostatní.²¹ Antidiskriminační zákon totiž chrání i před diskriminací z domnělého důvodu²² – tedy v situaci, kdy diskriminující osoba někoho znevýhodní, protože se domnívá, že dotyčný je nositelem určité chráněné charakteristiky (např. národnosti), ačkoli ve skutečnosti tomu tak není. Jinými slovy, jestliže je někdo znevýhodněn z důvodu místa narození jakožto jednoho ze znaků národnosti, může jít o diskriminaci, aniž je třeba zjišťovat, s jakou národností se daný jedinec osobně identifikuje.

17 Podle dat z posledního sčítání lidu se 237 121 Čechů narodilo v zahraničí. Viz Obyvatelstvo podle místa bydliště v době narození podle výsledků sčítání lidu 2021. Praha: Český statistický úřad, 2024, s. 14. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/docs/107508/5d971678-c113-be0c-94f9-5bcd6db68b08/17022524.pdf?version=1.1>.

18 V České republice podle dat Českého statistického úřadu z posledního sčítání lidu výrazně převažují obyvatelé hlásící se k české národnosti (v roce 2021 šlo o 6 033 014 lidí z celkového počtu 10 524 167 obyvatel), ale existují zde i početné národnostní menšiny (zejména slovenská, ukrajinská či vietnamská). Viz <https://scitani.gov.cz/narodnost>.

19 Podle dat z posledního sčítání lidu bylo mezi obyvateli České republiky 678 623 lidí narozených v zahraničí a většina z nich (57,5 %) měla občanství státu narození. Zároveň data ukazují, že lidé ve většině případů označují za svou národnost tu, která dominuje v zemi jejich narození. Viz Obyvatelstvo podle místa bydliště v době narození podle výsledků sčítání lidu 2021. Praha: Český statistický úřad, 2024, s. 14 a 15. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/docs/107508/247d0ba8-f808-0494-c511-5ab953f7e82b/17022224.pdf?version=1.0>.

20 K datům o počtu a původu lidí, kterým bylo v České republice uděleno státní občanství, viz <https://statistikaamy.csu.gov.cz/pocty-udelenych-statnich-obcanstvi-v-cr>.

21 Viz doporučení veřejného ochránce práv „Občané Evropské unie v Česku“, s. 25. Blíže viz Kvasnicová, J. a kol. Antidiskriminační zákon: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 120.

22 Ustanovení § 2 odst. 5 antidiskriminačního zákona.

C.3.2 Místo narození v právu EU

Na rozdíl od jiných diskriminačních důvodů obsažených v antidiskriminačním zákoně není národnost výsledkem implementace evropských antidiskriminačních směrnic. Na výše uvedené vymezení samotného pojmu „národnost“ tedy právo EU nemá vliv.

Prostřednictvím tzv. rasové směrnice²³ však právo EU poskytuje ochranu před diskriminací z důvodu rasy a etnického původu. To, co české právo chápe jako národnost, lze přitom v právu EU podřadit pod etnický původ.²⁴ Při výkladu antidiskriminačního zákona je proto i v tomto případě třeba respektovat judikaturu Soudního dvora EU (SDEU).

V této souvislosti je relevantní zejména rozsudek SDEU ve věci *Jyske Finans*,²⁵ který se v mnohém podobá nynějšímu případu stěžovatele. V tomto rozsudku se SDEU zabýval dánským případem úvěrové společnosti, která po klientovi s dánskou státní příslušností požadovala dodatečný doklad totožnosti, protože se nenarodil v Dánsku. SDEU dospěl k závěru, že se nejedná o diskriminaci z důvodu etnického původu dle rasové směrnice. K tomu by totiž úvěrová společnost musela specificky znevýhodnit osoby určitého etnického původu, nikoli všechny osoby, které nemají dánský etnický původ.

Tento kontroverzní rozsudek se stal terčem odborné kritiky.²⁶ Přístup SDEU se navíc postupně vyvíjí. V minulosti sice SDEU uvedený rozsudek ve své judikatuře několikrát potvrdil,²⁷ ale v nejnovějším rozsudku velkého senátu²⁸ již od svých výše popsanych závěrů začal ustupovat. Především nově uvedl, že neutrální kritérium může vést k nepřímé diskriminaci, i když neznevýhodňuje jedinou konkrétní etnickou skupinu.²⁹

Ani já jsem dosud ve své praxi k rozsudku *Jyske Finans* nepřistupoval zcela jednotně.³⁰ Považuji proto za vhodné se na tomto místě blíže vypořádat s tím, jaké důsledky má pro výklad českého antidiskriminačního zákona, a zejména pro případ stěžovatele.

23 Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. 6. 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ.

24 Viz doporučení veřejného ochránce práv „Občané Evropské unie v Česku“, s. 25.; Tomšej, J. a kol. Antidiskriminační zákon a související předpisy: praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 35.

25 Rozsudek SDEU ze dne 6. 4. 2017 ve věci *Jyske Finans*, C-668/15.

26 Viz např. Atrey, S. Race discrimination in EU Law after *Jyske Finans*. *Common Market Law Review*. 2018, roč. 55, č. 2, s. 625–642.

27 Viz rozsudek SDEU ze dne 15. 11. 2018 ve věci *Maniero*, C-457/17; rozsudek SDEU ze dne 10. 6. 2021 ve věci *Land Oberösterreich*, C-94/20.

28 Rozsudek SDEU ze dne 18. 12. 2025 ve věci *Slagelse Almennyttige Boligselskab Afdeling Schackenborgvænge*, C-417/23.

29 Tamtéž, body 101–104, 135–140.

30 Srov. např. zprávu veřejného ochránce práv ze dne 6. 3. 2023, sp. zn. 16345/2022/VOP.

Odůvodnění závěru SDEU z rozsudku *Jyske Finans*, že nepřímá diskriminace vyžaduje znevýhodnění konkrétní etnické skupiny, stojí na tom, že rasová směrnice v definici nepřímé diskriminace používá formulaci „byla znevýhodněna osoba určité rasy nebo etnického původu“³¹. SDEU v rozsudku klade důraz na slovo „určité“ obsažené ve směrnici a dovozuje z něj, že je třeba identifikovat konkrétní znevýhodněnou etnickou skupinu.

V tomto ohledu se však český antidiskriminační zákon od rasové směrnice liší a v souladu s ní³² zakotvuje vyšší úroveň ochrany. Antidiskriminační zákon definuje nepřímou diskriminaci šířeji, neboť nikterak nezmiňuje znevýhodnění „určité“ skupiny. Naopak pouze obecně stanoví, že u nepřímé diskriminace je osoba znevýhodněna z některého z důvodů uvedených v tomto zákoně (včetně národnosti).³³ V českém kontextu by tedy nebylo opodstatněné trvat na tom, že dotčené neutrální kritérium musí hůře dopadat na určitou, konkrétně vymezenou etnickou, národnostní či jinou skupinu chráněnou antidiskriminačním zákonem. Širší pojetí navíc odpovídá také související judikatuře Evropského soudu pro lidská práva,³⁴ v jejímž světle je třeba antidiskriminační zákon vykládat.

Ve vztahu k nynějšímu případu stěžovatele by se tak mohlo na první pohled zdát, že z rozsudku *Jyske Finans* vyplývá, že se banka nemohla dopustit diskriminace, neboť kritérium místa narození mimo Českou republiku nebo Slovensko neznevýhodňuje určitou, konkrétní národnost. Jak jsem ale vysvětlil, na tuto situaci nelze daný rozsudek uplatnit, protože český antidiskriminační zákon nepřímou diskriminaci vymezuje částečně jinak než rasová směrnice, kterou SDEU ve věci *Jyske Finans* interpretoval. Domnívám se proto, že **znevýhodnění kvůli místu narození může představovat nepřímou diskriminaci z důvodu národnosti, přestože nemíří pouze na osoby určité konkrétní národnosti, ale obecně na všechny osoby jiné než české či slovenské národnosti.**

C.3.3 Důvod odmítnutí v případě stěžovatele

V případě stěžovatele není shoda na tom, proč si nemohl zřídit účet na dálku. Podle stěžovatele bylo překážkou jeho místo narození v Srbsku. To banka popírá a poukazuje na technické problémy s pořízením fotografie dokladu totožnosti a na nedorozumění v komunikaci. Nemám prostředky k tomu, abych jednoznačně určil,

31 Viz čl. 2 odst. 2 písm. b) rasové směrnice. V této souvislosti mohou působit potíže různé jazykové verze směrnice. Například v angličtině dotčená část citovaného ustanovení zní „would put persons of a racial or ethnic origin at a particular disadvantage“.

32 Viz čl. 6 odst. 1 rasové směrnice: „Členské státy mohou přijmout nebo zachovat předpisy, které jsou příznivější pro ochranu zásady rovného zacházení než ustanovení této směrnice.“

33 Viz § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona.

34 Viz rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 24. 5. 2016 ve věci *Biao proti Dánsku*, č. 38590/10. V tomto rozsudku ESLP shledal diskriminaci mezi Dány narozenými v Dánsku a naturalizovanými Dány.

která z těchto verzí je správná. Po zohlednění všech okolností a podkladů však považuji stěžovatelem předložená tvrzení za pravděpodobnější a věrohodnější, k čemuž mě vedou následující důvody.

Stěžovatel především doložil písemnou komunikaci s bankou, která opakovaně uvedla, že důvodem nemožnosti založit účet na dálku je právě místo narození.³⁵ To banka začala rozporovat až ve vyjádření k mé výzvě, v němž přišla se zcela novými tvrzeními o nevyhovujících fotografiích dokladu totožnosti. V této souvislosti však pouze obecně uvedla, co může způsobit nepřijetí fotografie, aniž jakkoli vysvětlila a doložila, v čem konkrétně mělo spočívat údajné pochybení stěžovatele. I kdyby navíc problém spočíval v nesprávném nahrání fotografií online, banka nikterak nevyvrátila, že zřízení účtu bylo stěžovateli kvůli místu narození odmítnuto v navazujícím telefonickém hovoru.

Dále považuji za podezřelé, že mi banka neposkytla žádné materiály, které by mohly vnést do případu více světla. Banka například disponuje nahrávkou předmětného telefonického hovoru se stěžovatelem³⁶ a opakovaně zmiňuje i existenci relevantních vnitřních předpisů.³⁷ Nic z toho mi ovšem nezaslala, ačkoli k tomu měla příležitost.

V neposlední řadě jsem indicie o tom, že banka využívá kritérium místa narození či národnosti, zaznamenal i v jiných podobných případech.³⁸ Za zmínku stojí zejména podnět českého občana syrského původu, kterému banka údajně znemožnila vkládat hotovost na účet přes vkladové bankomaty.³⁹ I tehdy jsem banku žádal o vyjádření, ale ta na mou výzvu nereagovala.

Po zhodnocení všech mně dostupných skutečností v jejich kontextu tedy vysvětlení banky nepovažuji za přesvědčivé a **příkláním se k tomu, že stěžovateli odmítla zřídit účet na dálku právě kvůli jeho místu narození.**

C.4 Zdůvodnění postupu banky

Jelikož banka znevýhodnila stěžovatele kvůli jeho místu narození, naplnila základní znaky nepřímé diskriminace z důvodu národnosti. Za této situace by se o diskriminaci

35 Viz e-mail D. z týmu Ombudsmana skupiny B. ze dne 11. 2. 2025 a 26. 2. 2025. V prvním e-mailu se mimo jiné uvádí: „... postupovala v souladu s interními předpisy Banky, když Vám sdělila, že KC zakládá běžné účty pro nové klienty – zletilé, nezletilé, svéprávné, kteří musí mít trvalý pobyt, místo narození a zároveň státní příslušnost/občanství v České republice nebo na Slovensku.“ To potvrzuje i druhý citovaný e-mail: „... v případě posuzování klientova místa narození se ze strany Banky jedná o její interní postup. Pokud tedy má klient místo narození v jiné zemi než ČR, nelze mu otevřít účet přes Klientskou linku B.“

36 Viz e-mail D. z týmu Ombudsmana skupiny B. ze dne 11. 2. 2025.

37 Viz vyjádření výkonného manažera B. E. ze dne 7. 5. 2025 a e-mail D. z týmu Ombudsmana skupiny B. ze dne 11. 2. 2025.

38 Šlo o podněty s námitkou diskriminace z důvodu národnosti sp. zn. 3622/2023/VOP, 6157/2023/VOP a 16345/2022/VOP.

39 Viz zprávu veřejného ochránce práv ze dne 6. 3. 2023, sp. zn. 16345/2022/VOP.

nejednalo pouze tehdy, pokud by jednání banky bylo náležitě odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení by byly přiměřené a nezbytné.⁴⁰

Legitimní cíle ve smyslu antidiskriminačního zákona mohou být rozmanité a sledovat individuální i veřejné zájmy. Nicméně musí jít o cíle právně dovolené a zpravidla se u nich očekává souvislost s nějakým obecným zájmem.⁴¹

Banka ve svém vyjádření žádný takový legitimní cíl znevýhodnění z důvodu místa narození (potažmo národnosti) neuvedla. Zmínila pouze nutnost ověřování dokladů z jiných zemí, aby nedošlo ke zneužití identity a založení účtu jinou osobou. To by v obecné rovině mohlo být legitimním cílem.⁴² Nicméně tento argument není pro nynější případ přiléhavý, neboť stěžovatel má české občanství a o zřízení účtu se pokoušel pomocí českého občanského průkazu.

Nutno dodat, že si lze představit legitimní cíle, které by banka mohla svým postupem sledovat. Legitimním cílem by například mohlo být předcházení a odhalování legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu dle AML zákona.⁴³ Nikterak tedy nerozporuji povinnost banky plnit požadavky plynoucí z tohoto zákona. Nejsem si však vědom ustanovení AML zákona, které by bance znemožňovalo klientovi s místem narození v zahraničí zřídit účet na dálku. AML zákon především stanoví, že banka musí o klientech sbírat identifikační údaje, včetně místa narození.⁴⁴ Dále AML zákon obsahuje například povinnosti týkající se provádění identifikace⁴⁵ nebo kontroly⁴⁶ klientů. Některé z těchto povinností se uplatní jen na klienty s vysoce rizikovou zemí původu,⁴⁷ ale ta se neurčuje podle místa narození, nýbrž podle státní příslušnosti, trvalého nebo jiného pobytu či dlouhodobého bydliště.⁴⁸ Nespatřuji však v AML zákoně ustanovení, které by bance dovoľovalo, či dokonce prikazovalo postupovat tak, jako to učinila u stěžovatele. Ani banka sama žádný takový právní základ pro své jednání neidentifikovala.

Místo toho, aby banka ve svém vyjádření vznesla argumenty o možných legitimních cílech, zaměřila se na popření toho, že vůbec kritérium místa narození použila. V důsledku toho nemohu dospět k jinému závěru, než že **postup banky nebyl**

40 Dle § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona.

41 Viz např. zprávu veřejného ochránce práv ze dne 10. 8. 2020, sp. zn. 5708/2019/VOP, dostupnou z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/8644>.

42 Viz např. zprávu veřejného ochránce práv ze dne 7. 12. 2023, sp. zn. 1052/2023/VOP.

43 Viz např. zprávu veřejného ochránce práv ze dne 6. 3. 2023, sp. zn. 16345/2022/VOP.

44 Ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) AML zákona.

45 Ustanovení § 8 AML zákona.

46 Ustanovení § 9 AML zákona.

47 Například kontrola klienta dle § 9 odst. 1 písm. a) bodu 3 AML zákona.

48 Ustanovení § 4 odst. 15 AML zákona.

odůvodněn legitimním cílem. Pro závěr o nepřímé diskriminaci tudíž již ani není třeba se zabývat otázkou přiměřenosti a nezbytnosti použitých prostředků.

C.5 Závěr

Mám tedy za to, že **se banka vůči stěžovateli dopustila nepřímé diskriminace z důvodu národnosti, když mu odmítla zřídit účet na dálku kvůli jeho místu narození.**

D. Informace o dalším postupu

Jelikož postup banky považuji za diskriminační, **doporučuji**,⁴⁹ aby:

- 1) vyvolala se stěžovatelem jednání za účelem smírného řešení a nápravy situace (např. formou omluvy či kompenzace újmy),
- 2) do budoucna umožnila založení účtu na dálku i klientům s místem narození mimo Českou republiku, pokud tomu nebude bránit konkrétní povinnost plynoucí z AML zákona či jiných právních předpisů, a
- 3) odpovídajícím způsobem upravila své vnitřní předpisy, pokud to bude nutné pro splnění doporučení uvedeného v předchozím bodě.

Posouzení zasílám stěžovateli i bance. Byl bych rád, kdyby se **banka ve lhůtě 30 dnů vyjádřila** k mým závěrům a navrhovaným doporučením.

Brno 3. března 2026

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

49 Dle § 21d odst. 1 písm. c) zákona o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.